

Prognoza
oddziaływania na środowisko projektu
miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego

OBSZAR DOLINY RZEKI WARTY ŚREM-ORKOWO
Gmina Śrem

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
OBSZAR DOLINY RZEKI WARTY
ŚREM - ORKOWO

Autor opracowania:
Maria Dobroń

Leszno, 2009 r.

SPIS TREŚCI

I. DANE OGÓLNE	4
1. METODA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	4
2. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PLANU, POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	8
1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	8
1.1. Położenie, rzeźba terenu	8
1.2. Geologia, gleby	9
1.3. Środowisko wodne.....	9
1.4. Środowisko biotyczne	11
1.5. Obszary chronione.....	12
1.6. Klimat	25
1.7. Powietrze	25
1.8. Klimat akustyczny	26
2. OGRANICZENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	27
III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH.....	28
1. POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY	28
2. KRAJOBRAZ	29
3. OCHRONA ŚRODOWISKA WODNEGO	29
4. WPŁYW NA JAKOŚĆ POWIETRZA.....	31
5. KLIMAT	32
6. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, FLORE I FAUNĘ	33
7. WPŁYW NA SYSTEM POWIĄZAŃ, PRZYRODNICZE OBSZARY CHRONIONE	33
8. WPŁYW NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	35
9. WPŁYW NA WARUNKI ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI	35
10. OCHRONA PRZED HAŁASEM	36
11. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	36
12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	37
13. ALTERNATYWNE ROZWIĄZANIA	37
13. ZMIANY AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU MPZP	37
14. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	37
STRESZCZENIE	39
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	42
PODSTAWOWE PRZEPISY PRAWNE	43
ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE	44

I. DANE OGÓLNE

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na fakt, że jest to proces tworzenia prawa lokalnego, odbywa się zgodnie z określoną procedurą. Wg art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. co wiąże się z obowiązkiem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko przestrzennego określa art. 51 i 52 cytowanej ustawy. Zgodnie z art. 53 zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo nr RDOŚ-30-OO.III-7041-128/08/ak z dnia 10 grudnia 2008) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Śremie (pismo nr ON-NS-72-132/08 z dnia 17 grudnia 2008).

1. METODA SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie w jaki sposób realizacja postanowień planu przekształci środowisko. Zmiany cech środowiska spowodowane przez różnorodne sposoby użytkowania przestrzeni i zasobów zależą od rodzaju zagospodarowania oraz cech środowiska danego terenu, w związku z czym prognozę podzielono na dwa etapy:

Etap I to analiza stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, która pozwoliła na określenie walorów przyrodniczych oraz istniejących problemów. Dokonując oceny stanu i funkcjonowania środowiska uwzględniono szersze tło przyrodnicze biorąc pod uwagę powiązania przyrodnicze, a w szczególności: powiązania hydrograficzne i hydrogeologiczne oraz system obszarów chronionych, oceniając zagrożenia w zasięgu tych powiązań.

Etap II prognozy, to ocena przewidywanych skutków oddziaływań na środowisko w granicach potencjalnych wpływów oraz sposoby łagodzące potencjalne, negatywne oddziaływania.

Ocenę oparto na następujących założeniach:

- jako niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyjęto odstępstwa od prawidłowej na danym terenie gospodarki jego zasobami i zasadami ochrony z uwzględnieniem przepisów, norm, specyfiki środowiska oraz powiązań z obszarami otaczającymi, funkcji terenów oraz potrzeb i aspiracji mieszkańców;
- mimo, że wszystkie zachodzące w środowisku procesy są ze sobą powiązane, ze względów metodycznych zostały rozpatrzone osobno, a oddziaływanie na warunki życia potraktowano jako syntezę oddziaływań na poszczególne elementy środowiska;

Oceniając wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oparto się na oczywistych zależnościach pomiędzy poszczególnymi jego elementami, przedstawiając

prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

2. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PLANU, POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

Rada Miejska w Śremie dnia 24 stycznia 2008 r. podjęła uchwałę Nr 165/XX/08 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru doliny rzeki Warty Śrem - Orkowo.

Podstawowym celem opracowania jest ustalenie standardów zagospodarowania terenów bezpośrednio przyległych do rzeki Warty, ze szczególnym uwzględnieniem warunków niezbędnych dla ich ochrony.

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zostały zawarte w uchwale i załączniku graficznym. Zapisy planu dotyczą przeznaczenia terenów na cele związane z różnymi formami użytkowania.

- **MN** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: Góra (1-2), Zbrudzewo (3-19);
- **RM** - tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych: Orkowo (1-10), Góra (11-13);
- **ML** - tereny zabudowy letniskowej: Orkowo (1-3),
- **ZP/U** - tereny zieleni urządzonej oraz zabudowy usługowej (Góra);
- **U** - tereny zabudowy: Góra (1, 2), Zbrudzewo (3);
- **RU** - teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (Góra);
- **ZP** - tereny zieleni urządzonej: Zbrudzewo (1, 2),
- **ZL** - tereny lasów (1-70),
- **RL** - tereny dolesień (1-13);
- **ZO** - tereny zieleni naturalnej (1-15);
- **R** – tereny rolnicze (1-16);
- **WS** - tereny wód powierzchniowych śródlądowych (1-43);
- **KD-L, KD-D, KDx, KDW** - tereny dróg publicznych lokalnych i dojazdowych oraz wewnętrznych;
- **IT** - tereny infrastruktury technicznej (1-3);
- **E** - tereny elektroenergetyki (1-4);
- **K** - tereny kanalizacji (1-5).

Na rysunku planu przedstawiono graficznie następujące ustalenia planu:

- granicę obszaru objętego planem,

- linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- linie zabudowy obowiązujące i nieprzekraczalne, przeznaczenie terenu – oznaczone barwą i symbolem literowym lub literowo-cyfrowym,
- klasyfikację dróg publicznych, miejsca lokalizacji akcentów przestrzennych, punktów widokowych i szpalerów zadrzewień,
- granicę strefy ochrony konserwatorskiej.

Na rysunku planu przedstawiono obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- na podstawie ustawy o ochronie przyrody: granicę Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, granicę obszarów Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody;
- na podstawie ustawy Prawo wodne: granice strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia wody „Przywale”; obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią;
- na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: granicę obszaru i obiekty wpisane do rejestru zabytków, obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne.

Ustalenia planu są zgodne polityką przestrzenną gminy określoną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem” uchwalonego uchwałą Nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 r. i zmienionego uchwałą Nr 215/XXV/08 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 czerwca 2008 r.

W Studium... dla poszczególnych jednostek osadniczych określono przeznaczenie terenów oraz sposób ich zagospodarowania.

Jednostka osadnicza	Przeznaczenie terenu	
	wg Studium	wg projektu planu
Góra	teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej (F1_RZ2)	MN(1, 2)U, E, K,
	teren zieleni urządzonej (zespół parkowo – dworski) – dopuszcza się zmianę funkcji istniejącego obiektu (F1_Z)	ZP/U
	teren zabudowy usługowej (F1_U)	RU
	teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej (F1_R)	2U, 4RM
	teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej (F1_RZ1)	RM (5, 6)
Orkowo	teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej (F3_R)	RM/MN (1 – 7), RM (1-3)
	teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej (F3_RZ)	1RM, ML (1-3), K
	teren infrastruktury - oczyszczalnia ścieków (F3_I)	K
Zbrudzewo	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (G_M1)	MN (3-19), U

Projekt planu wykazuje zgodność z pozostałymi dokumentami gminnymi tj. Programem ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2005 – 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011 oraz Programem Gospodarki Odpadami na lata 2005 – 2007 z perspektywą na lata 2008 - 2015. Wymienione dokumenty w swych założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju mając na uwadze realizację polityki ekologicznej państwa.

Dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w 2008 r. zostało sporządzone opracowanie ekofizjograficzne, a uwarunkowania środowiskowe zawarte w tym opracowaniu zostały uwzględnione podczas opracowywania planu.

II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W rozdziale tym zawarto informacje w zakresie charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, tj. rzeźby terenu, budowy geologicznej i warunków glebowych, środowiska wodnego, szaty roślinnej oraz warunków klimatycznych. Biorąc pod uwagę szersze tło przyrodnicze wskazano powiązania obszaru opracowania z otoczeniem, a w szczególności: położenie na tle przyrodniczych obszarów chronionych, w układzie zlewni hydrograficznych oraz struktur hydrogeologicznych. Scharakteryzowano również występujące zagrożenia wynikające z zainwestowania terenu.

1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.1. Położenie, rzeźba terenu

Obszar opracowania leży w północno-zachodniej części gminy Śrem. W części północnej graniczy z gminą Kórnik, natomiast w części zachodniej, poprzez rzekę Wartę z gminą Brodnica.

Zgodnie z podziałem Niziny Wielkopolskiej na regiony i subregiony (por. B. Krygowski) omawiany obszar leży w granicach Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (region B), w jej części środkowej zwanej Odcinkiem Śremskim (subregion 4). Odcinek ten leży w kolanie Warty, która zmienia tu kierunek z równoleżnikowego na południkowy tworząc zakole. Zakole charakteryzuje się tym, że nurt rzeki znajduje się zawsze po stronie wypukłej (zewnętrznej) powodując podcinanie brzegu (brzeg zachodni). Po przeciwnej stronie koryta rzecznego, z dala od nurtu, zachodzi zjawisko odwrotne – akumulacja. Krętość rzek na odcinkach o przebiegu swobodnym prowadzi do stałego wzrostu zakola (meandru), aż następuje przerwanie naturalne (wskutek wezbrania wód) lub sztuczne (przekopanie) tzw. szyi meandru. Wtedy rzeka ma przebieg bardziej prostoliniowy. Stare koryto zostaje oddzielone od nowego groblą zbudowaną z osadów transportowanych przez rzekę i w ten sposób tworzy się starorzecze, fragment dawnego koryta wypełnionego wodą. Starorzeczca z biegiem czasu są coraz bardziej zasypywane, zamulane podczas zalewów, aż zaznaczają się tylko jako płytkie, podmokłe zagłębienia w obrębie równiny nadrzecznej.

W rejonie opracowania prawobrzeżna część Warty to równina nadrzeczna, gdzie można wyodrębnić dwa poziomy terasowe: terasa zalewowa z licznymi starorzeczczami (obejmująca większą część terenu) oraz terasa środkowa (wschodnia część terenu). Część prawobrzeżną charakteryzują niewielkie deniwelacje terenu i wahają się od około 59 do 62 m n.p.m. w obrębie terasy zalewowej, do 66,92 (na południe od Niestabina) w obrębie terasy środkowej.

Lewobrzeżny fragment rejonu opracowania (część zewnętrzna meandru) to wysoczyzna morenowa falista, w części południowej stromo opadająca do doliny Warty; w części północnej przejście to jest bardziej łagodne poprzez terasę środkową. Deniwelacje w części

dolinnej są podobne od 59–62 m n.p.m. natomiast w części wysoczyznowej, w rejonie miejscowości Góra wysokości przekraczają 90 m n.p.m.

1.2. Geologia, gleby

Rejon opracowania leży w obrębie monokliny przedsudeckiej. Na podłożu permsko - mezozoicznym zalegają utwory trzeciorzędowe o zróżnicowanej miąższości. Na nich zalegają utwory czwartorzędowe. Tereny zalewowe pokrywają holocenijskie namuły, mady, mułki i piaski rzeczne; terasę środkową - plejstoceńskie mady, mułki i piaski rzeczne, natomiast wysoczyznę - gliny zwałowe.

Omawiany teren to mozaika lasów i innych zadrzewień, użytków zielonych, pól i zbiorników wodnych. Przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych, w większości klasy VI z drobnymi fragmentami gleb klasy V. Gleby klasy IV występują w wyższych partiach terenu w rejonie Góry, Nieślabin i na południe od Zbrudzewa. Przestrzenne rozmieszczenie typów i gatunków gleb ma ścisły związek z rozmieszczeniem przestrzennym skał macierzystych.

Na terenach zalewowych występują mady. Są to gleby aluwialne, a ich cechą charakterystyczną jest budowa warstwowa o różnej miąższości poszczególnych warstw. Są to gleby najłabsze kompleksu 7. W obrębie terasy środkowej występują gleby piaskowe na piaskach luźnych (Orkowo, Nieślabin – kompleks 7) oraz na piaskach słabogliniastych (Góra – kompleks 6), a także gleby brunatne wylugowane na piaskach gliniastych lekkich (pomiędzy Nieślabinem i Zbrudzewem – kompleks 5). W obrębie wysoczyzny (okolice Góry) występują gleby pseudobielicowe kompleksu 4 wykształcone na piaskach gliniastych, gdzie głębsze podłoże stanowi glina.

1.3. Środowisko wodne

1.3.1. Wody powierzchniowe

Obszar opracowania leży w dorzeczu Warty w jej bezpośredniej zlewni. Warta, prawy dopływ Odry, przepływa przez teren województwa Wielkopolskiego na odcinku 369 km. Zlewnia Warty w granicach województwa wielkopolskiego zbudowana jest z utworów czwartorzędowych. Sama Warta płynie na podłożu piaszczysto-żwirowym, a mniejsze dopływy zbierają wody z obszarów wysoczyznowych zbudowanych z utworów gliniasto-piaszczystych. Na terenie zlewni dominują użytki rolne, poza częścią północno-zachodnią, gdzie występują znaczne powierzchnie leśne. Sieć rzeczna zlewni Warty została ukształtowana w czwartorzędzie. Rzeki płyną z południa na północ zmieniając kierunek na równoleżnikowy tam, gdzie występują pradoliny. Odcinki południkowe stanowią przełomy przez wały morenowe. Warta w rejonie opracowania stanowi 8-kilometrowy odcinek. Liczne starorzecza świadczą o krętym i zmiennym przebiegu rzeki. Zarówno Warta jak i jej dopływy zasilane są z dwóch źródeł: bezpośrednio ze spływu powierzchniowego pochodzącego z opadów atmosferycznych i pośrednio przez roztopy śnieżne, z dopływu wód podziemnych do koryta rzeki.

W czasie wysokich stanów wód zalewane są tereny doliny poniżej 64 m n.p.m. W zlewni Warty dominują wezbrania wczesnowiosenne, spowodowane uwalnianiem wody z pokrywy śnieżnej i zamrożonego podłoża. Prawie zawsze obejmują one całą zlewnię. Wysokie stany notuje się od lutego do początku maja. Wezbrania letnie (opadowe) mają znaczenie drugorzędne. Pojawiają się nieregularnie lecz mogą być wyższe niż wiosenne. Najczęściej mają charakter lokalny, gdyż opady nawałne prawie nigdy nie obejmują całego regionu. Cechą charakterystyczną wezbrań w zlewni Warty, ze względu na jej nizinny charakter jest ich dość wolne formowanie, ale za to są długotrwałe i mogą osiągać względnie wysokie kulminacje.

Stany niskie występują w okresie letnim i zimowym. Niżówki letnie są spowodowane obniżaniem się poziomu wód gruntowych wskutek wyczerpywania się zasobów wodnych zlewni, jako efekt długotrwałego braku opadów atmosferycznych, dużego parowania i wysokich temperatur. Występują najczęściej w okresie od lipca do października i mają charakter długotrwały. Niżówki zimowe są spowodowane obniżaniem się poziomu wód gruntowych wskutek zamarznięcia gleby i wstrzymania w ten sposób zasilania wód gruntowych. Są one przeważnie krótkotrwałe.

Wszelkie analizy prowadzone w regionie wodnym Warty odnosi się do 18 zlewni bilansowych, które wydzielono w regionie. Obszar będący przedmiotem niniejszego opracowania leży w zlewni bilansowej nr X – POZNAŃSKIE DORZECZE WARTY.

W zależności od sposobu użytkowania rzek WIOŚ Poznań prowadzi badania w oparciu o 4 programy pomiarowe z czego 2 dotyczą obszaru opracowania. Są to:

- monitoring diagnostyczny wraz z monitoringiem substancji niebezpiecznych;
- monitoring wód ze względu na wymagania, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych;

Jakość wód zaliczana jest do jednej z pięciu klas czystości: wody o bardzo dobrej (I), dobrej (II), zadowalającej (III), niezadowalającej (IV) i złej jakości (V).

W 2006 r. wody rzeki Warty w punkcie pomiarowym Krajkowo zaliczały się do IV klasy. O niezadowalającej jakości zdecydowały: BZT₅ barwa, ChZT(Cr), azot Kjeldahla, WWA (suma), liczba bakterii Coli – IV klasa i chlorofil „a” – V klasa. Należy dodać, że w punkcie pomiarowym w Nowej Wsi Podgórznej, gm. Miłosław (342,5 km) – zlewnia bilansowa IX (Warta od Proсны do Kanału Mosińskiego), wody Warty zakwalifikowano również do IV klasy i o niezadowalającej jakości zdecydowały prawie te same wskaźniki. W 2007 r. począwszy od Pyzdr, gdzie wody Warty zaliczono do III klasy, w następnych punktach pomiarowych (Nowa Wieś Podgórzna, Potachy, Śrem, Wiórek, Poznań) miały jakość niezadowalającą – IV klasa.

W każdym regionie wodnym zgodnie z ustawą *Prawo wodne* zostały sporządzone wykazy wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wody Warty zostały wytypowane do bytowania ryb karpowatych. Na podstawie badań prowadzonych w latach 2004 – 2006 stwierdzono, że jakość wód rzeki Warty nie spełnia

określonych wymogów. Głównymi wskaźnikami degradującymi przydatność wód były azotyny i fosfor ogólny, BZT₅, azot amonowy, tlen rozpuszczony.

1.3.2. Wody podziemne

Głębokość występowania zwierciadła pierwszego poziomu wód podziemnych nawiązuje do morfologii terenu. I tak: w obrębie terasy dennej wody gruntowe zalegają na głębokości nie przekraczającej 1 m, często płycej. Terasa środkowa, to teren położony nieco wyżej, a więc i wody gruntowe zalegają głębiej, tj. od 1 do 2 m p.p.t. (Orkowo, Niesłabin, Zbrudzewo). Na wysoczyźnie (rejon Góry) wody gruntowe zalegają na głębokości powyżej 2 m p.p.t.

Obszar opracowania leży w granicach Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej – głównego zbiornika wód podziemnych (ONO 150). Jest to struktura wodonośna bez nadkładu izolacyjnego, podatna na degradację. Drugą strukturą wodonośną poza obszarem opracowania ale w granicach powiązań funkcjonalnych jest Wielkopolska Dolina Kopalna (GZWP 144). Jest to poziom międzyglinowy środkowy. Wody Wielkopolskiej Doliny Kopalnej w tym rejonie mogą ulec zanieczyszczeniu z uwagi na rozległe strefy kontaktu z wodami gruntowymi i powierzchniowymi. W rejonie Mosiny – Krajkowa ww. struktury zachodzą na siebie tworząc zasobny obszar wodonośny tzw. „Basen Mosiński”.

Wszelkie analizy prowadzone są w granicach jednostek zwanych Jednolitymi Częściami Wód Podziemnych. Obszar opracowania leży w obrębie JCWPd nr 73 (kod:PL_GB_6500-073). Punkt badawczy monitoringu regionalnego w obrębie tej jednostki zlokalizowany jest we wsi Orkowo. Wodę do badań pobiera się ze studni o głębokości 22,0 m. Warstwę wodonośną izoluje nadkład o miąższości 1,7 m. Wody w 2004 r. zaliczono do klasy III (jakość zadowalająca), a w latach 2005 i 2006 do IV klasy (jakość niezadowalająca). O gorszej jakości wody zdecydował kadm.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego opracowaniem funkcjonuje ujęcie wody w Orkowie oraz w dolinie Warty ujęcie wody dla Śremu.

1.4. Środowisko biotyczne

Dolina Warty na odcinku Śrem – Orkowo to mozaika łąk, pól, lasów, zbiorników wodnych. Największą powierzchnię zajmują łąki. Koncentrują się one w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, tj. na terenach o płytszym zaleganiu wód gruntowych. Największe kompleksy gruntów ornych występują w rejonie wsi Niesłabin. Im bliżej Warty, tym mniej gruntów ornych i większe rozdrobnienie kompleksów. Na terenach o płytszym zaleganiu wód gruntowych występują plantacje wierzby energetycznej.

Blisko 30 % omawianego terenu porastają lasy i inne zadrzewienia będące wynikiem naturalnej sukcesji. Wśród lasów na siedliskach mokrych i wilgotnych dominują lasy łęgowe (23,3%). Największe skupisko lasów łęgowych znajduje się na południowy zachód od Niesłabina oraz w rejonie miejscowości Góra po obu brzegach Warty. Na południowy wschód od Góry znajduje się niewielki skrawek lasu wilgotnego (0,3 %). Bory mieszane wilgotne

stanowią 1 % i występują w pobliżu granicy miasta Śrem oraz na południe od Orkowa. Na terenach podmokłych występują drobne fragmenty olsów, które stanowią 1,5 %.

Prawie 74% stanowią drzewostany na siedliskach świeżych. Bardziej uwilgotnione fragmenty porastają lasy mieszane świeże (6,1 %). Zwymione fragmenty terasy środkowej oraz dennej porastają bory świeże (42,2 %) i bory mieszane świeże (25,6 %).

Zarówno na terenie łąk, lasów, a także pól występują liczne starorzecza z roślinnością wodną oraz wodno – błotną. Bogactwo szaty roślinnej sprzyja bytowaniu różnych gatunków fauny. Stare dęby stanowią siedlisko dla dużych chrząszczy: kozioroga dębosza, jelonka rogacza oraz pachnicy dębowej. Warta oraz towarzyszące jej na tym odcinku liczne starorzecza są miejscem liczego występowania bobra oraz wydry. Jest to również obszar o wysokich walorach ornitologicznych. Stwierdzono występowanie 220 gatunków ptaków, w tym 157 lęgowych. Spośród nich 28 znajduje się w Zał. I Dyrektywy Ptasiej oraz 7 gatunków wpisanych do Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Dolina Warty na tym odcinku ma również duże znaczenie dla ptaków migrujących, zwłaszcza przy wysokim zalewie podczas wiosennego wezbrania.

Omawiany odcinek doliny Warty można zaliczyć do ekosystemów o złożonej strukturze i bogatej różnorodności biologicznej, co spowodowało objęcie tego terenu ochroną prawną.

1.5. Obszary chronione

W rozdziale tym omówiono obszary chronione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody, Ustawy prawo wodne, Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz na podstawie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

1.5.1. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Ochrona przyrody realizowana jest na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.). Ochrona przyrody, w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Realizuje się to między innymi poprzez wprowadzanie różnych form ochrony.

1.5.1.1. Obszary Natura 2000

Natura 2000 to spójna sieć ekologiczna, której celem jest zachowanie rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. W skład sieci wchodzi dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Rejon opracowania prawie w całości leży w granicach obszarów Natura 2000:

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska (PLB300017) ustanowionego w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. w (Dz.U. Nr 179, poz. 1275, pkt 104) zmieniającego rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 229, poz. 2313),

- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty (PLH300012) przyjętego przez KE.

Z uwagi na fakt, że ww. oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska (PLH300010) są ze sobą funkcjonalnie powiązane, w poniższych tabelach zamieszczono wykaz siedlisk oraz gatunków znajdujących się na terenie obszarów Natura 2000: OSO - Ostoja Rogalińska, SOO Rogalińska Dolina Warty i Ostoja Wielkopolska.

Kod	Nazwa obszar występowania	Potencjalne zagrożenia
Typy siedlisk wymienione w Załączniku I		
2330	wydmy śródlądowe z murawami szcztlichowymi PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	presja turystyczno – rekreacyjna, zalesianie sztuczne i spontaniczne;
3150	starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	zanieczyszczenia, eutrofizacja, presja rekreacyjna, zarastanie zbiorników w terasie zalewowej rzek uregulowanych, regulacje rzek (zagrożenie dla starorzeczy), techniczne środki ochrony przeciwpowodziowej;
3160	naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
3270	zalewane muliste brzegi rzek PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	regulacja rzek, eutrofizacja i zanieczyszczenie wód; zabudowa hydrotechniczna brzegów, wycinanie zarośli, naturalna sukcesja,
6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe PLB 300017, PLH 300010	
6210	murawy kserotermiczne (priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków) PLB 300017	utrwalanie poprzez sadzenie drzew i krzewów;
6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
6440	łąki selernicowe PLB 300017, PLH 300010	zaniechanie tradycyjnego użytkowania, intensyfikacja gospodarki, zmiana warunków wodnych (6440 warunkiem trwałego zachowania są regularne powodzie);
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
7120	torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji PLB 300017, PLH 300010	melioracje odwadniające, eksploatacja torfu, zalesianie, eutrofizacja (opad związków azotu z atmosfery), zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem siarki;
7150	obniżenia dolinkowe i pła mszarne PLB 300017, PLH 300010	melioracje odwadniające, eksploatacja torfu, zalesianie, eutrofizacja (opad związków azotu z atmosfery), wapnowanie i nawożenie jezior w ramach hodowli ryb;

7210	torfowiska nakredowe PLB 300017	zmiana warunków wodnych, obniżenie poziomu wody związane np. z regulacją jezior i eksploatacją wód podziemnych, powodujące sukcesję acydofitów; acydifikacja (wprowadzanie kwaśnych wód z otoczenia), eutrofizacja siedlisk;
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk, mechowisk PLH 300010	melioracje odwadniające, eksploatacja torfu, zalesianie, eutrofizacja
9170	grąd środkowoeuropejski PLB 300017, PLH 300010	gospodarka leśna prowadzona niezgodnie z jej ekologicznym modelem, rozbudowa struktury rekreacyjno-sportowej, zmiana stosunków wodnych (osuszanie w wyniku melioracji, obniżanie poziomu wód gruntowych), regulacje rzek, intensyfikacja gospodarki rolnej w dolinach rzek;
9190	pomorski kwaśny las brzoźowo - dębowy PLB 300017, PLH 300010	
91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
91F0	łęgowe lasy dębowo - wiązowe – jesionowe PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
91I0	ciepłolubne dąbrowy PLB 300017, PLH 300010	
Gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG		
PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG		
A021	bąk PLB 300017	utrata siedlisk łęgowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu, także w wyniku wiosennego, nielegalnego wypalania szuwarów trzcinowych;
A022	bączek PLB 300017	j.w. oraz w wyniku wycinania zakrzewień wokół zbiorników wodnych w rejonach gniazdowania;
A030	bocian czarny PLB 300017, PLH 300012	pod warunkiem zachowania właściwej ochrony strefowej oraz właściwego uwilgotnienia siedlisk łęgowych gatunek nie jest zagrożony;
A031	bocian biały PLB 300017, PLH 300012	kurczenie się arealu żerowisk wskutek regulacji rzek, zmiany sposobu użytkowania użytków zielonych, melioracji i intensyfikacji rolnictwa;
A041	gęś białoczelna PLB 300017	gatunek nie jest zagrożony, na zmniejszenie populacji mogą wpływać jedynie intensywne polowania;
A072	trzmiełojad PLB 300017	utrata siedlisk gniazdowych w wyniku zastępowania drzewostanów mieszanych przez monokultury iglaste, w wyniku likwidacji śródleśnych terenów otwartych, a także niepokojenie wysiadujących ptaków przez ludzi w wyniku prowadzenia prac leśnych w pobliżu gniazd oraz rozwoju ruchu rekreacyjnego;

A073	kania czarna PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk gniazdowania i żerowania wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek, zmiany zagospodarowania terenu w pobliżu wód (rozwój rekreacji, likwidacja starodrzewu, likwidacja łąk, zabagnień, oczek wodnych), tworzenie rozległych monokultur;
A074	kania ruda PLB 300017, PLH 300012	
A075	bielik PLB 300017	degradacja łąk (zmniejszenie bazy żerowania) w wyniku zabudowy rekreacyjnej oraz coraz większej presji turystów, niepokojenie wysiadujących ptaków przez ludzi, prowadzenie prac leśnych w pobliżu gniazd, chemiczne skażenie środowiska;
A081	błotniak stawowy PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk łąkowych w wyniku zmniejszania powierzchni zajmowanej przez szuwały, zmian reżimu hydrologicznego rzek, osuszania oczek śródpolnych, antropopresji w pobliżu zbiorników wodnych;
A082	błotniak zbożowy PLB 300017	utrata siedlisk łąkowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek, osuszania i zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu, w wyniku zmniejszania się powierzchni ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk w dolinach rzecznych na rzecz pól uprawnych;
A084	błotniak łąkowy PLB 300017	
A089	orlik krzykliwy) PLB 300017	utrata siedlisk żerowania wynikająca z zaniechania rolniczego użytkowania gruntów, celowe zalesianie gruntów rolnych, likwidacja zabagnień, usuwanie zadrzewień, intensywna uprawa łąk zamiast ekstensywnej;
A119	kropiatka PLB 300017	utrata siedlisk łąkowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek, osuszania oczek wodnych, intensywna uprawa łąk zamiast ekstensywnej, wypalanie szuwarów trzcinowych;
A120	zielonka PLH 300012	utrata siedlisk gniazdowych w wyniku osuszania zbiorników wodnych oraz zmian reżimu hydrologicznego rzek zmieniających częstotliwość i długość zalewów
A122	derkacz PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk łąkowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zmniejszanie powierzchni użytków zielonych w dolinach rzecznych;
A127	żuraw PLB 300017, PLH 300012	osuszanie mokradeł, nadmierna chemizacja rolnictwa;
A151	batalion PLB 300017	utrata siedlisk łąkowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu, odstępowania od wolnego wypasu bydła na rozległych wygonach, na korzyść wypasu kwaterowego;
A193	rybitwa rzeczna PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk łąkowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zasypywanie starorzeczy, zalesianie nieużytków w dolinach rzecznych, wzmożonego ruchu turystycznego;

A197	rybitwa czarna PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zasypywanie starorzeczy, osuszania oczek śródpolnych, intensyfikacji gospodarki stawowej;
A229	zimiródek PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek i odlesiania brzegów rzek;
A236	dzięcioł czarny PLB 300017	utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewu, eliminacji z lasu martwych i obumierających drzew;
A238	dzięcioł średni PLB 300017	utrata siedlisk w wyniku w wyniku zmniejszenia się powierzchni lasów liściastych, z dominacją lub współdominacją dębów, eliminacji z lasu martwych i obumierających drzew;
A246	lerka PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk gniazdowych w wyniku zalesiania oraz zajmowania pod budownictwo rekreacyjne piaszczystych terenów sąsiadujących z lasami;
A255	świergotek polny PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk gniazdowych w wyniku zaniechania wykorzystania rolniczego gruntów słabych, rozwój budownictwa rekreacyjnego;
A307	jarzębatka PLB 300017	utrata siedlisk gniazdowych wskutek niszczenia zarośli i zadrzewień w dolinach rzecznych, likwidacji zadrzewień śródpolnych, zadrzewień i zarośli nad rowami i drogami, likwidacji oczek wodnych, procesy urbanizacyjne;
A320	muchołówka mała PLB 300017	utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewu, eliminacji z lasu martwych i obumierających drzew;
A338	gąsiorek PLB 300017, PLH 300012	utrata siedlisk w wyniku intensyfikacji rolnictwa (likwidacja miedz, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, stosowanie chemicznych środków owadobójczych), kurczenie się terenów lęgowych wskutek urbanizacji.
A379	ortolan PLB 300017	
Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG		
A028	czapla siwa PLB 300017	niszczenie gniazd w koloniach lęgowych i odstrzał na żerowiskach w okresie lęgowym;
A039	gęś zbożowa PLB 300017	gatunek nie jest zagrożony, na zmniejszenie populacji mogą wpływać: sukcesja roślinności prowadząca do przekształcania siedlisk otwartych w siedliska zaroślowe lub leśne oraz intensywne polowania;

A070	nurogęś PLB 300017	obniżanie się poziomu wód gruntowych i utraty różnorodności siedlisk w dolinach rzecznych, osuszanie śródlęśnych i przyleśnych zbiorników wodnych oraz niszczenie roślinności szuwarowej;
A156	rycyk PLB 300017	utrata siedlisk lęgowych wskutek: zmian reżimu hydrologicznego rzek, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu, w wyniku odstępowania od wolnego
A162	krwawodziób PLB 300017	wypasu bydła na rozległych wygonach, na korzyść wypasu kwaterowego, zaniechanie wykaszania łąk;
Ssaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG		
1308	mopek PLB 300017, PLH 300010	stosowanie środków owadobójczych, używanie toksycznych środków ochrony drewna w budynkach, w których znajdują się ich letnie kolonie nietoperzy, niepokojenie w ich letnich i zimowych schronieniach;
1324	nocek duży PLB 300017, PLH 300010	
1337	bóbr europejski PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	osuszanie terenów bagiennych, obniżanie poziomu wód, regulacja rzek, likwidacja nadbrzeżnych zadrzewień, silne zanieczyszczenie wód, intensyfikacja gospodarki rolnej i rybackiej, nasilenie turystyki;
1355	wydra PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
Płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EW		
1166	traszka grzebieniasta PLH 300010	obniżanie poziomu wód gruntowych, osuszanie dolin rzecznych i terenów bagiennych, regulacja koryt rzecznych, zarastanie bezodpływowych zbiorników wodnych wskutek eutrofizacji, niszczenie i zasypywaniem drobnych zbiorników wodnych, rozwój systemu dróg.
1188	kumak nizinny PLH 300010	
Ryby wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG		
1130	boleń PLB 300017, PLH 300010	zanieczyszczenie wód, izolacja populacji lokalnych w wyniku fragmentacji siedlisk, presja gatunków obcych, budowa zapór bez przepławek, regulacja koryt rzecznych, melioracje dolin rzecznych, obniżanie poziomu wód gruntowych, eksploatacja żwiru.
1134	różanka PLB 300017, PLH 300010	
1145	piskorz PLB 300017, PLH 300010	
1149	koza PLB 300017, PLH 300010	
Bezkręgowce wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG		
1014	poczwarówka zwężona PLB 300017, PLH 300010	bardzo wrażliwe na zmiany stosunków wodnych, osuszanie terenów podmokłych, koszenie i wypas;
1032	skójka gruboskorupowa PLB 300017, PLH 300010	
1037	trzepla zielona PLB 300017, PLH 300010	zanieczyszczenie i regulacja cieków;

1042	zalotka większa PLB 300017, PLH 300010	zaburzenia stosunków wodnych, eutrofizacja wód, i wydobywanie torfu, intensywne użytkowanie wędkarskie zbiorników wodnych połączone z zarybianiem;
1060	czerwończyk nieparek PLB 300017, PLH 300010	osuszanie terenów podmokłych, intensyfikacja gospodarki łąkowej, zalesienia, zmiany sukcesyjne prowadzące do zarastania terenów otwartych lasem, stosowanie insektycydów;
1081	pływak szerokobrzegi) PLB 300017, PLH 300010	melioracje, zanieczyszczenia wód, usuwanie szuwarów;
1083	jelonek rogacz PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	zanikanie pierwotnych lasów, zmniejszanie się powierzchni starodrzewi, usuwanie starych drzew dziuplastych w ramach cięć sanitarnych oraz ze względów bezpieczeństwa, usuwanie martwych (stojących i leżących) drzew z lasu;
1084	pachnica dębowa) PLB 300017, PLH 300012	
1088	kozioróg dębosz PLB 300017, PLH 300012, PLH 300010	
Rośliny wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG		
1477	sasanka otwarta PLB 300017	niszczenie mechaniczne siedlisk, naturalne procesy sukcesyjne powodujące nadmierne ocienienie, zrywanie kwiatów na bukiety;
1617	starodub łąkowy PLB 300017	nawożenie i zanieczyszczenie łąk, osuszanie łąk, rekreacyjna zabudowa i modernizacja brzegów, sukcesja wysokiej roślinności; zaniechanie użytkowania.

Źródło: Standardowe Formularze Danych PLB300017, PLH300010, PLH300012
Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny

Jak wynika z ww. zestawienia główne źródła zagrożeń zarówno dla siedlisk jak i gatunków fauny to: zanieczyszczenie środowiska, zmiana stosunków wodnych, zmiana sposobu użytkowania terenu lub sukcesja roślinności prowadząca do przekształcania siedlisk, intensyfikacja rolnictwa, nadmierna antropopresja.

Utworzenie obszarów Natura 2000 nie oznacza ograniczenia rozwoju przestrzennego. Nie ma żadnych narzuconych ograniczeń, oprócz zasady, że użytkowanie nie może pogorszyć stanu ochrony rodzajów siedlisk i gatunków, dla których dany obszar utworzono.

W przypadku rodzajów siedlisk zachowanie właściwego stanu ochrony oznacza, że:

- naturalny zasięg siedliska nie zmniejsza się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcje,
- stan ochrony typowych dla niego gatunków jest również właściwy.

W przypadku gatunków właściwy stan ochrony oznacza, że:

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca utrzymanie się jej w biocenozie w dłuższej perspektywie czasowej,
- naturalny zasięg gatunku nie ulega zmniejszeniu,
- pozostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedlisk tego gatunku.

Fakt istnienia obszarów, które zachowały walory przyrodnicze w warunkach użytkowania jest tylko potwierdzeniem tego, że jest możliwe pogodzenie celów ochrony z gospodarowaniem. Ograniczenia zatem mogą dotyczyć intensyfikacji działań gospodarczych i nowych inwestycji.

Spośród czynników zewnętrznych, które mają istotny wpływ na zmiany reżimu hydrologicznego doliny Warty, a tym samym na florę i faunę zarówno w obrębie doliny, jak i na terenach sąsiadujących należy wymienić zbiornik retencyjny Jeziorsko, za sprawą którego ma miejsce modyfikowanie wylewów. Należy dodać, że jednym z najważniejszych czynników siedliskotwórczych dla zbiorowisk roślinnych dolin rzecznych są powtarzające się wylewy rzeki, okresowo wysoki poziom wód gruntowych oraz nanoszenie na terasy zalewowe osadów rzecznych.

1.5.1.2. Rogaliński Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy powołuje się ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego obowiązuje Nr 12/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 49, poz. 1222), które było poprzedzone rozporządzeniem Nr 4/97 Wojewody Poznańskiego z dnia 26 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 14, poz. 98).

Park obejmuje ochroną rozległą dolinę rzeki Warty od Śremu, aż do granic Wielkopolskiego Parku Narodowego. Główne cele ochrony to zachowanie:

- unikatowego krajobrazu doliny rzeki Warty wraz z jej starorzeczami;
- siedlisk przyrodniczych związanych funkcjonalnie doliną rzeczna;
- bogactwa fauny i flory;
- skupisk starych i okazałych dębów;
- walorów kulturowych.

Na terenie Parku zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902₁);
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia

bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej (nie dotyczy budowy nowych obiektów służących gospodarce rolnej w istniejącej zabudowie zagrodowej);
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakazy te nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia.

Dla Parku opracowywany jest plan ochrony, w którym zostaną określone formy gospodarowania w jego granicach.

1.5.1.3. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

W rejonie opracowania Uchwałą Nr 433/XXXVIII/01 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2001 r. (Dz.Urz. Woj. Wlkp. Nr 140, poz. 2815) powołano następujące użytki ekologiczne:

- **Żowiniec** o powierzchni 16,42 ha położony w uroczysku Niestabin, Leśnictwa Mechlin, Nadleśnictwa Babki obejmujący - oddziały nr 170 i, 172 g,i, 173 h, 175 a, b, d, f, 177 c;

- **Bobrzyska** o powierzchni 4,03 ha położony w uroczysku Nieślabin, Leśnictwa Mechlin, Nadleśnictwa Babki obejmujący oddział nr 176 d;
- **Potop** o powierzchni 4,47 ha położony w uroczysku Nieślabin, Leśnictwa Mechlin, Nadleśnictwa Babki obejmujący oddziały nr 171 g, 174 a;
- **Jeziorko** o powierzchni 3,98 ha położony w uroczysku Zbrudzewo, Leśnictwa Mechlin, Nadleśnictwa Babki obejmujący oddziały nr 181 f, g.

Powołanie użytków miało na celu zachowanie naturalnych typów środowisk charakterystycznych dla ekosystemów zalewowej doliny Warty (starorzecza, śródleśne oczka wodne, zabagnione zalewowe łąki, wydmy i płaty nie użytkowanej roślinności) oraz miejsc rozrodu płazów.

1.5.1.4. Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów.

Lokalizacja	Opis	Nr ew. działki	Podstawa prawna
Góra - park	lipa drobnolistna	87/11	ogłoszenie WKP z dnia 18.10.1980r. (Dz.U.W.P. z 1984 Nr 2 poz.19)
	dąb szypułkowy		
	dąb szypułkowy		
Orkowo – w lesie na NW od wsi	dąb szypułkowy	236	uchwała Nr 42/XLV/93 Rady MiG w Śremie z dnia 3.08.1993 r.
Orkowo nr 22	wiąz szypułkowy	227/4	
las k/Zbrudzewa – oddz. 178c	dąb szypułkowy	178 I	rozporządzenie Nr 8/00 woj. wlkp.z dnia 12.09.2000 r (Dz.Urz .Woj. Wlkp. Nr 63, poz. 837)
	dąb szypułkowy	178 I	

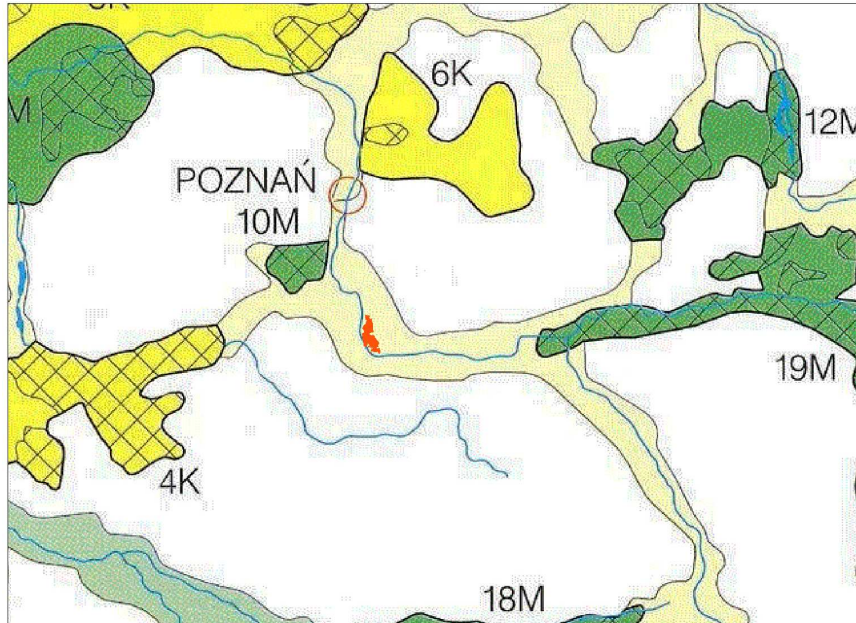
Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

1.5.1.5. System powiązań przyrodniczych

Rejon objęty planem stanowi fragment ważnego ogniwa Krajowej Sieci Ekologicznej jakim jest dolina Warty - korytarz ekologiczny rangi krajowej.

Korytarze zapewniają łączność omawianego terenu z obszarami węzłowymi. Najbliżej położone to:

- Obszar Doliny Środkowej Warty (19 M) z Nadwarciańskim Parkiem Krajobrazowym i fragmentem Żerkowsko – Czeszkowskiego Parku Krajobrazowego (obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym).
- Obszar Wielkopolski (10M), o znaczeniu międzynarodowym, stanowiący w całości Wielkopolski Park Narodowy.

Źródło: Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska

1.5.2. Obszary o szczególnych zasadach zagospodarowania na podstawie ustawy Prawo wodne

1.5.2.1. Strefy ochronne ujęć wody „Przywale”

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 listopada 2004 r. ustanowiono strefę ochronną ujęcia obejmującą teren ochrony bezpośredniej o powierzchni 50,1838 ha (ogrodzony) oraz teren ochrony pośredniej o powierzchni 383,3244 ha. Strefy obejmują południowy fragment rejonu opracowania. Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych,
- lokalizowania instalacji, których funkcjonowanie, ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w nich działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości,
- lokalizowania składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- lokalizowania oczyszczalni ścieków,
- wprowadzania ścieków komunalnych, przemysłowych oraz bytowych do wód lub do ziemi,
- wprowadzania wód opadowych lub roztopowych, ujętych w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych do wód lub do ziemi bez wcześniejszego oczyszczenia,
- lokalizowania budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego bez wcześniejszego skanalizowania terenu,

- lokalizowania cmentarzy i grzebania zwłok zwierzęcych,
- składowania środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach,
- zmian naturalnego ukształtowania terenu.

Na terenie ochrony pośredniej wprowadza się następujące ograniczenia:

- eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w sposób zagrażający środowisku wodno-gruntowemu,
- lokalizowania magazynów, baz i stacji paliw płynnych oraz magazynów innych substancji niebezpiecznych dla wód,
- lokalizowania parkingów z wyjątkiem przyzakładowych miejsc parkingowych i parkingów przy obiektach rekreacyjnych, posiadających odpowiednie rozwiązania gospodarki ściekowej (szczelne nawierzchnie z odprowadzeniem wód opadowych do kanalizacji),
- budowy i rozbudowy dróg publicznych z wyjątkiem dróg posiadających system odprowadzania ścieków i wód opadowych,
- rolniczego stosowania nawozów naturalnych i sztucznych powyżej dawek określonych na podstawie bilansu nawożenia wykonanego przez jednostkę właściwą do agrochemicznej obsługi rolnictwa na zlecenie właściciela ujęcia,
- stosowania środków ochrony roślin tylko do tych, które zostały dopuszczone do stosowania na terenach stref ochronnych, zgodnie z wykazem ogłaszającym corocznie przez Ministra właściwego do spraw rolnictwa w Monitorze Polskim,
- budowy nowych ujęć wody, poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód,
- lokalizowania nowych ogrodów działkowych i nowych zakładów produkcji ogrodniczej w przypadku ich szkodliwego oddziaływania na ujęcie wód.

1.5.2.2. Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

W czasie wysokich stanów wód zalewane są tereny doliny poniżej 64 m n.p.m. Zgodnie z Prawem wodnym na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania. Ponadto zabrania się wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk; zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub

utrzymywaniem wód, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.

Zwolnić od tych zakazów, może w drodze decyzji Dyrektor RZGW, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód oraz nie utrudni to ochrony przed powodzią, w przypadku jej wystąpienia.

1.5.3. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W rejonie opracowania około 60 ha to gleby IV klasy, które podlegają ochronie przed zmianą użytkowania. Sprawy te reguluje ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej;
- ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej;
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności.

Zgodnie z rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej wszystkie lasy będące w administracji Lasów Państwowych zostały uznane za wodochronne. W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone.

1.5.4. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Zagadnienie ochrony środowiska kulturowego reguluje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W granicach opracowania ochroną konserwatorską został objęty dwór z parkiem w miejscowości Góra. Obszary i obiekty ujęte w „Gminnej Ewidencji Zabytków” oraz zgodnie z „Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami dla Gminy Śrem na lata 2008 – 2011” przyjętym uchwałą z dnia 27 marca 2008 r. Nr 179/XXII/08 Rady Miejskiej w Śremie, powinny być objęte ochroną prawną poprzez odpowiednie zapisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

1.6. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina Śrem leży w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Amplitudy temperatur są mniejsze niż średnie w Polsce, wiosna wczesna i ciepła, długie lato, zima łagodna i krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną (ca 58 dni). Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi około 8,0 do 8,2°C, średnia najcieplejszego miesiąca (lipca) od 17°C do 18,1°C, a średnia temperatura stycznia od (-3) do (-2,8) C°.

Wilgotność względna powietrza kształtuje się podobnie jak na obszarze całego kraju; wartości najwyższe notuje się w okresie od października do stycznia (84-88%), minimum przypada na czerwiec i lipiec (72-74%). Jeśli chodzi o zachmurzenie, to najwyższe wartości notuje się również w okresie jesienno – zimowym a najniższe we wrześniu i czerwcu.

Opady kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Maksimum przypada w maju i sierpniu, a najniższe sumy przypadają na miesiące zimowe (styczeń). Roczna suma opadów wynosi około 550 mm.

Podobnie jak na terenie całego kraju przeważają wiatry zachodnie. Udział wiatru z sektora zachodniego (NW-SW) wynosi około 50 %. Najrzadziej występują wiatry północne i północno – wschodnie (poniżej 15%). Prędkości wiatrów są zróżnicowane, największe charakteryzują wiatry zachodnie, najmniejsze wiatry południowo – wschodnie i wschodnie.

Rejon opracowania to dolina Warty z licznymi starorzeczami, łąkami, lasami, polami. Dolina jest miejscem gromadzenia i przemieszczania się mas chłodnego powietrza. Charakteryzuje się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi, skłonnością do mgieł i inwersji temperatur.

1.7. Powietrze

Zanieczyszczeniem powietrza jest wprowadzenie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. Sprawy te reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. Nr 87, poz. 796).

Na terenach zurbanizowanych źródłem zanieczyszczeń może być emisja pochodząca z palenisk indywidualnych. Stosowanie paliwa stałego powoduje wprowadzanie do atmosfery znacznych ilości dwutlenku siarki, tlenku węgla oraz azotu w postaci dwutlenku azotu i innych związków. Ponadto podczas spalania paliwa stałego emitowane są do atmosfery pyły. Występuje również tzw. pylenie niezorganizowane związane z transportem i składowaniem paliw oraz odpadów ze spalania (popiół, żużel). Częstym zjawiskiem jest spalanie w paleniskach domowych odpadów i wtedy emitowane są do powietrza różne zanieczyszczenia,

także szczególnie niebezpieczne. Wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania ma również emisja ze źródeł mobilnych. Dotyczy to zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 434, która na pewnym odcinku graniczy z rejonem opracowania. Udział w emisji zanieczyszczeń w rejonie opracowania ma niewątpliwie miasto Śrem, gdzie ma miejsce koncentracja źródeł zanieczyszczeń.

Rocznej oceny jakości powietrza dokonano w odniesieniu do nowego układu stref. Wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. Nr 52, poz. 310). Klasyfikację wykonuje się odrębnie ze względu na ochronę zdrowia ludzi i odrębnie ze względu na ochronę roślin.

Powiat Śremski wg cytowanego rozporządzenia wchodzi w skład strefy kościańsko – śremskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, natomiast dla celów ochrony powietrza pod kątem zawartości ozonu do strefy wielkopolskiej. Na terenie strefy wielkopolskiej odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych ozonu, w związku z tym została ona zakwalifikowana do klasy C zarówno z uwagi na ochronę zdrowia jak i ochronę roślin. Ozon jest zanieczyszczeniem wtórnym powstającym w większych stężeniach przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w atmosferze zawierającej substancje uczestniczące w procesie powstawania ozonu w troposferze (tlenki azotu, węglowodory). Wyniku nie należy utożsamiać ze stanem jakości powietrza na terenie całej strefy, gdyż klasa C często oznacza lokalny problem z daną substancją - klasa wynikowa zawsze odpowiada najmniej korzystnej z uzyskanych klasyfikacji.

1.8. Klimat akustyczny

Wymagane standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz. 826). Rozporządzenie podaje dopuszczalny poziom hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł (dróg i linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, startów, przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu) w stosunku do klas terenu wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Klimat akustyczny środowiska w rejonie opracowania kształtuje hałas komunalny (o niewielkiej uciążliwości) i hałas komunikacyjny ze strony drogi wojewódzkiej 434 na odcinku Śrem – Zbrudzewo. Drogi powiatowe charakteryzuje małe natężenie ruchu. Wg GPR 2005 średni dobowy ruch pojazdów na odcinku Śrem – Zbrudzewo wynosił 7367 poj./dobę, w tym 8% stanowiły pojazdy ciężkie. W ciągu drogi wojewódzkiej nr 234 na odcinku Śrem – Zbrudzewo w 2009 roku planuje się budowę obwodnicy.

2. OGRANICZENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Celem pierwszego etapu niniejszego opracowania była synteza oceny ekofizjograficznej terenu objętego planem oraz otoczenia w zasięgu powiązań funkcjonalnych. Zawarte w podsumowaniu uwagi zostaną uwzględnione podczas prognozowania oddziaływania realizacji postanowień planu za na środowisko.

1. Obszar objęty planem jest częściowo zainwestowany. Elementy zainwestowania terenu to zabudowa wsi Góra, Orkowo, Zbrudzewo oraz poza granicą opracowania zabudowa wsi Niestabin.
2. Ograniczenia rozwoju przestrzennego wynikają z cech fizjograficznych terenu oraz z uwarunkowań prawnych. Ograniczenia dotyczą tego samego terenu (pokrywają się).
3. Spośród ograniczeń podyktowanych warunkami naturalnymi wymienić należy: tereny zalewowe, płytko zalegające wody gruntowe, oraz niekorzystne dla zabudowy podłoże gruntowe w części dolinnej.
4. Teren objęty planem leży w dolinie Warty. Wiele elementów środowiska przyrodniczego zachowało się w stanie zbliżonym do naturalnego. Dla zachowania tych cennych elementów na obszarze wprowadzono różne formy ochrony przyrody: Rogaliński Park Krajobrazowy, Natura 2000 (OSO – Ostoja Rogalińska, SOO – Rogalińska Dolina Warty) oraz w granicach wymienionych obszarów – 4 użytki ekologiczne i 7 drzew uznanych za pomniki przyrody.
5. Południowa część obszaru objętego planem leży w zasięgu stref ochrony ujęcia wody „Przywale” (dotyczy Zbrudzewa).
6. Zdecydowana większość terenu objętego planem leży w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, co praktycznie wyłącza ten teren z zainwestowania.
7. Przed zmianą użytkowania powinno się również chronić gleby klasy IV występujące na omawianym terenie.
8. Omawiany teren jest atrakcyjny pod względem krajobrazowym, okresowo trudnodostępny, mało atrakcyjny dla turystyki masowej oraz rekreacji pobytowej.
9. Proponuje się rozwój rekreacji pobytowej na bazie gospodarstw agroturystycznych w Orkowie, Niestabinie, Zbrudzewie, Górze. Penetracja terenu powinna być ukierunkowana - wykorzystanie istniejących lub tworzenie nowych tras turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ścieżek edukacyjnych.

Planując rozwój przestrzenny należy brać pod uwagę ograniczenia fizjograficzne oraz wynikające z położenia w granicach obszarów chronionych, a funkcję ekologiczną uznać za wiodącą.

III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

W rozdziale tym opisano potencjalne zmiany, które mogą wystąpić wskutek realizacji zagospodarowania przewidzianego w planie oraz wskazano ustalenia planu mające na celu zapobieganie, zmniejszenie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko naturalne i kulturowe.

Każdy sposób zagospodarowania przestrzeni prowadzi do zmian w środowisku i krajobrazie. Przeznaczenie terenu wg projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy zarówno adaptacji istniejącego zagospodarowania i użytkowania, jak również obszarów realizacji nowych elementów użytkowania i zagospodarowania.

1. POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY

Następstwem realizacji postanowień planu będzie zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych pod zalesienie oraz w niewielkim stopniu na cele nierolnicze. Całkowita likwidacja pokrywy glebowej nastąpi głównie w przypadku zabudowy (obiekty kubaturowe, drogi i inne powierzchnie utwardzone). Nowe tereny pod zabudowę wyznacza się w Orkowie, Zbrudzewie i Górze.

Działania zapobiegające niekorzystnym skutkom zmiany przeznaczenia gruntów rolniczych na cele nierolnicze:

- Zakaz lokalizowania zabudowy na terenach lasów i terenów przeznaczonych pod zalesienie, łąk, pastwisk, pól. Nowe tereny pod zabudowę wyznaczono na gruntach niskich klas bonitacyjnych.
- Wprowadzono obowiązek utrzymania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, która najprawdopodobniej zostanie zagospodarowana jako zieleń ozdobna, ogródki przydomowe itp. Udział powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów wynosi: MN – 50%, RM – 25%, ML – 70 %, ZP/U – 70 %, 2U i 3U – 25 %, 1U – 60%, RU – 25 %, ZP – 70 %.
- Zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów, a spełniających standardy jakości gleby lub ziemi, na terenie działki lub w innym miejscu.
- Planuje się utworzenie terenów zieleni urządzonej o charakterze parkowym (Zbrudzewo) oraz wprowadzanie zieleni na wszystkich powierzchniach nieutwardzonych.

Ubytek pokrywy glebowej w przypadku rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych jest procesem naturalnym związanym z tym rozwojem. Jest to proces nieodwracalny o wymiarze lokalnym. W przypadku terenów wiejskich w otoczeniu rozległych terenów otwartych oraz przy zachowaniu ww. postanowień planu niewielki ubytek gleb niskich klas bonitacyjnych nie będzie miał istotnego znaczenia.

2. KRAJOBRAZ

Kształtowanie krajobrazu jest ciągłym procesem zachodzącym na danym obszarze. Spośród elementów kształtujących krajobraz należy wymienić naturalne elementy takie jak: ukształtowanie powierzchni, naturalne ciek i zbiorniki wodne, szata roślinna. Wśród elementów kulturowych są to: charakter zabudowy, dominanty w krajobrazie, udział zieleni w terenach zabudowanych. Krajobraz jest efektem działania w przestrzeni różnych podmiotów kierujących się swoimi celami i systemami wartości. Rozpatrując krajobraz kompleksowo, jako przyrodnicze zależności zachodzące między elementami abiotycznymi, biotycznymi i technicznymi oraz jako wizualne zależności między przyrodniczymi i technicznymi elementami dostrzeganymi na pewnym obszarze należy przyjąć, że elementy antropogeniczne zawsze wchodzi w skład krajobrazu, a umieszczanie ich w przestrzeni wynika z potrzeby korzystania ze środowiska. Nie ma takiej możliwości, aby stworzyć pełną izolację między elementami antropogenicznymi i środowiskiem przyrodniczym, a praktyka ochrony krajobrazu powinna polegać na harmonijnym włączaniu elementów antropogenicznych w przestrzeń.

Ustalenia planu zapobiegające negatywnym zmianom w krajobrazie:

- W zakresie kształtowania zabudowy: określenie charakteru zabudowy, gabarytów, geometrii dachów, rodzaju materiałów budowlanych, wprowadzenie akcentów przestrzennych, naturalnych punktów widokowych, zakaz lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, zakaz lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej z wyjątkiem terenów R i ZO, ograniczenia w lokalizacji urządzeń reklamowych.
- Plan dopuszcza przebudowę i rozbudowę istniejących budynków mieszkalnych, przy czym dla rozbudowy nakazuje się zachowanie ustaleń niniejszego planu.
- W zakresie ochrony komponentów przyrodniczych: zachowanie istniejących zadrzewień, tworzenie terenów zieleni urządzonej, wprowadzenie nasadzeń wzdłuż ulic, a także zieleni na wszystkich powierzchniach nieutwardzonych, zachowanie naturalnie ukształtowanej linii brzegowej zbiorników wodnych.

Planowany sposób zagospodarowania nie wprowadza wielkich zmian na terenie objętym planem. W niewielkim stopniu zwiększa się powierzchnię terenów zabudowanych, równocześnie wprowadzając ustalenia zmierzające do uporządkowania terenów już zainwestowanych. Z uwagi na fakt, że jest to teren niezwykle atrakcyjny pod względem krajobrazowym powinno się dążyć do likwidacji istniejących i zakazu lokalizacji nowych obiektów tymczasowych.

3. OCHRONA ŚRODOWISKA WODNEGO

Na terenach wiejskich z funkcją mieszkaniowo - usługową związane jest wytwarzanie ścieków komunalnych. Normy jakościowe ścieków wprowadzanych do środowiska reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie

należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137, poz. 984). Miejscowości znajdujące się w granicach planu są skanalizowane (Góra i Zbrudzewo – system Śrem, Orkowo – własna oczyszczalnia).

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczeń na terenach wiejskich należą zanieczyszczenia rolnicze. Są to środki chemiczne (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin) oraz rolnicze wykorzystanie ścieków. Omawiany teren to mozaika lasów i gruntów rolnych, gdzie znaczną część stanowią użytki zielone. W przypadku takiej struktury użytkowania oraz przestrzegania zasad stosowania nawozów i środków ochrony roślin nie przewiduje się szkodliwego oddziaływania na środowisko. Omawiany obszar nie został również zaliczony do zagrożonych nadmiernym odpływem azotu ze źródeł rolniczych.

W rejonie opracowania będą powstawały odpady, głównie komunalne. Gospodarowanie wszystkimi rodzajami odpadów wymaga postępowania określonego w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko. W gminie funkcjonuje system zorganizowanego gromadzenia i zagospodarowania odpadów. Odpady gromadzone są na Międzygminnym Składowisku Opadów Komunalnym w Mateuszewie.

Działania określone w planie zapobiegające niekorzystnym zmianom w środowisku wodnym:

- Plan uwzględnia zasady zagospodarowania obowiązujące w granicach stref ochronnych ujęć wody PRZYWALE. Teren stref to głównie użytki zielone, które pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu. W większości jest to teren zalewowy, nieprzydatny dla rozwoju przestrzennego. W części położonej niemal w całości poza terenem zalewowym wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej, teren usług (nieuciążliwych), drogi dojazdowe i lokalne, niezbędne elementy infrastruktury technicznej, oraz tereny zieleni urządzonej. Sposób zagospodarowania uwzględnia zakazy i ograniczenia określone w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 listopada 2004 r.
- Plan zakłada zaopatrzenie w wodę do celów bytowo-gospodarczych z sieci wodociągowej, z dopuszczeniem korzystania z istniejących w chwili uchwalenia planu indywidualnych ujęć wody. Do czasu realizacji systemu wodociągowego dopuszcza się lokalizację nowych indywidualnych ujęć wody z wyłączeniem terenów położonych w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody „Przywale”.
- Plan wprowadza obowiązek odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacyjnej. Do czasu wybudowania kanalizacji dopuszcza gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, z wyjątkiem obszaru w granicach strefy ochrony

ujęć, gdzie warunkiem rozpoczęcia budowy jest skanalizowanie terenu. Zakazuje się budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się zachowanie istniejącej oczyszczalni ścieków w Orkowie do czasu docelowego podłączenia Orkowa do oczyszczalni w Śremie.

- Wody opadowe i roztopowe w zależności od ich zanieczyszczenia i lokalnych warunków planuje się odprowadzać w różny sposób. Dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do istniejących cieków wodnych i rowów otwartych położonych w granicach planu, zgodnie z przepisami odrębnymi. Plan dopuszcza zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, które nie są zanieczyszczone, w granicach działek. W przypadku ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych pochodzących z zanieczyszczonych powierzchni, przed ich wprowadzeniem do wód lub ziemi planuje się lokalizację urządzeń podczyszczających. Dla dróg wewnętrznych dopuszcza się odprowadzenia wód opadowych i roztopowych poprzez nawierzchnie przepuszczalne.
- Gospodarowanie odpadami musi być zgodnie z gminnym planem gospodarki odpadami dla gminy Śrem oraz przepisami odrębnymi.
- Na omawianym terenie wskutek planowanej nowej zabudowy w niewielkim stopniu zmniejszy się powierzchnia terenów czynnych biologicznie, a więc również powierzchnia retencyjna. Jest to normalne zjawisko towarzyszące rozwojowi przestrzennemu jednostek osadniczych. Działania zmierzające do poprawy warunków retencyjnych to zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek, utrzymanie istniejącej i wprowadzanie nowej zieleni, określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Wymienione działania pozwolą uniknąć powierzchniowego odpływu wód opadowych oraz odpływu poprzez kanalizację.

Planowana ochrona wód przed zanieczyszczeniem, zachowanie niezbędnego minimum powierzchni biologicznie czynnej, jak również planowane zagospodarowanie zielenią, pozwala prognozować, że realizacja postanowień planu nie będzie miała negatywnego wpływu zarówno na stan czystości środowiska wodnego, jak również na i zakłócenie procesów infiltracyjnych. Plan nie ma wpływu na sposób nawożenia pól oraz stosowanie środków ochrony roślin.

4. WPŁYW NA JAKOŚĆ POWIETRZA

Podstawowe źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie objętym planem to emisja niska związana ze spalaniem paliw dla celów grzewczych oraz emisja ze źródeł mobilnych. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza w tym rejonie ma również miasto Śrem.

Na poziomie lokalnym ochrona powietrza polegać powinna na ograniczaniu powstawania nowych zanieczyszczeń i redukcji już istniejących.

- Źródłem emisji zanieczyszczeń na terenach zabudowy, szczególnie w sezonie grzewczym są paleniska domowe. Plan dopuszcza stosowanie indywidualnych systemów grzewczych, w których będą spalane paliwa płynne, gazowe lub stałe charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisji, energia elektryczna lub z alternatywne źródła energii. Intensywność zabudowy na tym terenie jest niewielka, w związku z czym emisja zanieczyszczeń również nie będzie znacząca, zwłaszcza że ma ona charakter sezonowy (sezon grzewczy).
- Emisja komunikacyjna dotyczy głównie drogi wojewódzkiej nr 434, przy której leży miejscowość Zbrudzewo. Emisja komunikacyjna charakteryzuje się tym, że punkt emisji znajduje się przy powierzchni ziemi, przez co rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń jest bardzo utrudnione. Zanieczyszczenia te działają na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi. Ponadto należy dodać, że w 2009 r. planuje się II etap budowy obwodnicy Śremu – Zbrudzewa. Po zakończeniu budowy obwodnicy odcinek drogi 434 Śrem – Zbrudzewo zostanie zaliczony do kategorii dróg gminnych i będzie służył lokalnym celom komunikacyjnym. Zostanie zatem rozwiązany problem uciążliwości zanieczyszczeń komunikacyjnych dla mieszkańców posesji zlokalizowanych przy ww. drodze.

Podsumowując można stwierdzić, że planowany sposób zagospodarowania terenu w niewielkim stopniu wpłynie na zwiększenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw do celów grzewczych. Będzie to oddziaływanie mało znaczące o charakterze lokalnym. Pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza ma otaczająca zieleń, która oczyszcza powietrze przez absorpcję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

5. KLIMAT

Na lokalne warunki klimatyczne składa się wiele czynników. Są to: ukształtowanie powierzchni, pokrycie i użytkowanie terenu, obecność wód, a także stan czystości powietrza atmosferycznego. Rejon opracowania to dolina. Doliny są miejscem gromadzenia i przemieszczania się mas chłodniejszego powietrza. Charakteryzuje się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi, skłonnością do mgieł i inwersji temperatur.

Jest to korytarz klimatyczny zapewniający przepływ mas powietrza, a równocześnie z uwagi na bogactwo przyrodnicze jest również źródłem zasilania dla terenów otaczających. Plan w niewielkim stopniu zmienia istniejące zagospodarowanie. Teren doliny, wraz z łąkami, lasami, roślinnością nadbrzeżną z lasami łęgowymi, zaroślami i ziołoroślami, licznymi starorzeczami pozostaje w dotychczasowym użytkowaniu. Dolina Warty będzie w dalszym ciągu pełniła rolę klimatotwórczą. Planowane dolesienia oraz zieleń urządzoną usytuowano w taki sposób, aby stanowiły naturalną strefę buforową między terenami zurbanizowanymi a doliną.

6. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, FLORE I FAUNĘ

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania plan wprowadza niewielkie zmiany; w niewielkim stopniu zwiększy się powierzchnia terenów zabudowanych. Nowe tereny pod zabudowę wyznacza się przeważnie w sąsiedztwie zabudowy istniejącej.

Działania określone w planie zapobiegające zmianom w środowisku biotycznym:

- Ochrona przed zmianą użytkowania lasów i terenów przeznaczonych pod zalesienie, łąk, pastwisk, pól, zbiorników wodnych, starorzeczy, cieków oraz rowów. Dopuszcza się lokalizację dróg polnych, turystycznych ciągów pieszo-rowerowych, plenerowych urządzeń turystycznych i rekreacyjnych, urządzeń melioracyjnych (z wyłączeniem urządzeń odwadniających), urządzeń wodnych również dla celów rekreacyjnych oraz obiektów i urządzeń związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.
- Utworzenie w sąsiedztwie nowej zabudowy terenów zieleni urządzonej o charakterze parkowym ZP oraz wprowadzanie zieleni na wszystkich powierzchniach nieutwardzonych.
- Planowanie dolesień głównie od strony terenów zurbanizowanych, łącząc drobne rozczłonkowane fragmenty lasów w większe kompleksy.
- Tworzenie warunków dla zwiększenia terenów zieleni poprzez określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych typów użytkowania terenu. Konieczność zachowania powierzchni biologicznie czynnej wiązać się będzie z wprowadzaniem zieleni (ogrody przydomowe, trawniki i zieleń ozdobna).
- Eliminowanie czynników obniżających standardy środowiska (ochrona wód przed zanieczyszczeniem, ochrona powietrza, uregulowana gospodarka odpadami, tworzenie odpowiedniego klimatu akustycznego na terenach realizacji nowych elementów użytkowania i zagospodarowania).

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że planowany sposób zagospodarowania terenu nie spowoduje istotnych zmian w środowisku biotycznym.

7. WPŁYW NA SYSTEM POWIĄZAŃ, PRZYRODNICZE OBSZARY CHRONIONE

Teren objęty planem leży w dolinie Warty. Wiele elementów środowiska przyrodniczego zachowało się w stanie zbliżonym do naturalnego. Dla zachowania tych cennych elementów na obszarze wprowadzono różne formy ochrony przyrody: Rogaliński Park Krajobrazowy, Natura 2000 (OSO – Ostoja Rogalińska, SOO – Rogalińska Dolina Warty) oraz w granicach wymienionych obszarów – 4 użytki ekologiczne i 7 drzew uznanych za pomniki przyrody. Rejon objęty planem stanowi fragment korytarza ekologicznego rangi krajowej jakim jest dolina Warty. Jest to odcinek łączący dwa obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym. Korytarz ekologiczny ma na celu umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi. Korytarz ekologiczny powinna cechować przede wszystkim ciągłość. Za istotną cechę uznaje się również szerokość korytarza – w przypadku korytarza rangi

krajowej nie powinna być ona mniejsza niż 500 m. Zwężenie korytarzy należy uważać za miejsca zwiększonego zagrożenia ich ciągłości.

Na terenie objętym planem nie ma zagrożenia przerwania ciągłości korytarza ekologicznego. Warunki przyrodnicze (tereny zalewowe) determinują zachowanie doliny Warty w stanie zbliżonym do naturalnego. W skali lokalnej ten odcinek można uznać za obszar węzłowy. Plan chroni tereny doliny Warty przed zmianą użytkowania. Tereny pod zainwestowanie wyznacza się w obrębie istniejących jednostek osadniczych.

Mając na uwadze ochronę ponadprzeciętnych walorów przyrodniczo – krajobrazowych teren w granicach planu niemal w całości objęto ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Utworzono Rogaliński Park Krajobrazowy, a w jego granicach 4 użytki ekologiczne, 7 drzew uznano za pomniki przyrody. Teren ten również objęto ochroną prawną w ramach sieci Natura 2000 jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków - Ostoja Rogalińska i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Rogalińska Dolina Warty.

Granice obszarów chronionych w przeważającej części pokrywają się, a zagrożenia, cele oraz sposoby ochrony są podobne. Zasady ochrony Rogalińskiego Parku Krajobrazowego zostały określone w rozporządzeniu Nr 12/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 marca 2007 r., które będzie obowiązywało do czasu ustanowienia planu ochrony.

Na podstawie charakterystyki typów siedlisk oraz gatunków podlegających ochronie (na podstawie SFD), a także potencjalnych zagrożeń można sprecyzować ogólne zasady zagospodarowania na obszarach Natura 2000, sprzyjające ochronie siedlisk oraz gatunków bytujących na tym terenie. Są to:

- utrzymanie naturalnego biegu rzeki z meandrującym korytem bez trwałej zabudowy jej brzegów;
- utrzymanie naturalnej roślinności nadbrzeżnej z lasami łęgowymi, zaroślami i ziołoroślami;
- zachowanie naturalnej, zmiennej w czasie mozaiki płatów roślinności kształtowanej przez oddziaływanie rzeki - okresowe zalewy, zmiana koryta, osady (znaczący wpływ zbiornika Jeziorsko);
- ochrona wód przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami komunalnymi jak i zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
- zakaz likwidowania starorzeczy, wycinania roślinności brzegowej oraz szuwarów,
- ukierunkowanie ruchu turystycznego po wyznaczonych szlakach;
- utrzymanie dotychczasowej struktury użytkowania terenu, promowanie ekstensywnych form gospodarowania.

Mając na uwadze ochronę siedlisk oraz gatunków wymienionych w załącznikach do Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej, plan zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury użytkowania terenu z niewielkimi zmianami, kładąc szczególny nacisk na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Plan wprowadza również ograniczenia dotyczące

zagospodarowania turystycznego dopuszczając tworzenie tras pieszych i rowerowych, plenerowych urządzeń rekreacyjnych. Zdecydowana większość terenu objętego planem leży w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, co praktycznie wyłącza ten teren z zainwestowania. Niewielkie tereny pod nową zabudowę wyznacza się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

Biorąc powyższe pod uwagę nie przewiduje się znaczących oddziaływań na ze strony planowanego zagospodarowania terenu na środowisko biotyczne, obszary chronione, w tym również na obszary Natura 2000.

8. WPŁYW NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Plan zawiera ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalając ochronę konserwatorską dla: obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków (dwór i park w Górze), obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, obszaru położonego w granicach strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowości Góra, zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Dla obiektów zabytkowych, ich otoczenia oraz zabudowy w granicach strefy konserwatorskiej plan ustala;

- zachowanie historycznego układu oraz historycznej zabudowy, zachowanie kompozycji i układu zieleni historycznej,
- dla nowej zabudowy, wprowadzanej w obszarze zabudowy historycznej, dostosowanie do historycznej kompozycji w zakresie sytuacji, skali i bryły,
- zachowanie obiektów zabytkowych, w tym ich konserwację, rewaloryzację i rekonstrukcję, przy czym nakazuje się wykonywanie remontów konserwatorskich z zachowaniem lub odtworzeniem pierwotnego pokrycia dachów, detali architektonicznych, stolarki i tynków,

Na terenach stanowisk archeologicznych obowiązuje prowadzenie badań archeologicznych wyprzedzających prace budowlane, w zakresie uzgodnionym przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że realizacja postanowień planu przyczyni się do ochrony obiektów wartościowych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków. Realizacja postanowień planu nie spowoduje naruszenia dóbr materialnych.

9. WPŁYW NA WARUNKI ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI

Wpływ realizacji postanowień planu na zdrowie i życie ludzi jest wypadkową stanu poszczególnych komponentów środowiska, które zostały omówione w poprzednich rozdziałach. Teren objęty planem należy do cennych pod względem przyrodniczym. Plan w niewielkim stopniu zmienia istniejący sposób zagospodarowania, kładąc główny nacisk na ochronę środowiska. Główną uciążliwość dla mieszkańców Zbrudzewa, gdzie lokalizuje się osiedle mieszkaniowe stanowi droga wojewódzka nr 434. W 2009 r. planuje się budowę obwodnicy, która rozwiąże problem hałasu komunikacyjnego. W miejscowości Orkowo

niekorzystna lokalizacja dotyczy zabudowy letniskowej sąsiadującej z zabudową zagrodową, zlokalizowaną po stronie nawietrznej w stosunku do zabudowy letniskowej (na rys. planu oznaczone symbolami: 2 ML i 3 ML oraz 5 MR). Jest to zabudowa istniejąca. Zabudowa zagrodowa może stanowić uciążliwość zapachową w przypadku, gdy będzie tam prowadzona działalność związana z hodowlą zwierząt. Pewnym ograniczeniem na tym terenie, związanym z hodowlą jest zakaz chowu zwierząt metodą bezściółkową. Zakaz ten wynika z rozporządzenia Nr 12/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 marca 2007 r. w sprawie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Efektywne zmniejszenie emisji zapachowo uciążliwych osiąga się poprzez przestrzeganie przepisów ogólnotechnicznych i sanitarnych (gromadzenie i transport obornika, przechowywanie pasz – kiszzonek).

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego na granicy terenów 5 RM i 3 ML wprowadza pas zieleni izolacyjnej o minimalnej szerokości 4 m.

10. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Potencjalne źródło hałasu na terenie objętym planem to hałas komunikacyjny spowodowany znacznym ruchem pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 434. Problem ten zostanie rozwiązany po wybudowaniu obejścia komunikacyjnego Śrem – Zbrudzewo. Budowę zaplanowano na 2009 r.

Jeśli chodzi o różne sposoby zagospodarowania terenu to w planie przyjęto niekolizyjne rozmieszczenie względem siebie terenów o różnych funkcjach, precyzując dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

- na terenach o kategorii MN - jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- na terenach o kategorii RM- jak dla zabudowy zagrodowej,
- na terenach oznaczonych symbolami U i ZP/U funkcjonalnie związanych z budynkami zamieszkania zbiorowego, w tym hotelu, pensjonatu, internatu, - jak dla zabudowy zamieszkania zbiorowego,
- na terenach oznaczonych symbolem U i ZP/U funkcjonalnie związanych z budynkami o przeznaczeniu pod usługi oświaty - jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na terenach oznaczonych symbolami ML - jak dla zabudowy terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Biorąc powyższe pod uwagę można jednoznacznie stwierdzić, że na terenie objętym planem hałas nie będzie stanowił uciążliwości.

11. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłami pola elektromagnetycznego powodującego przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych mogą być linie przesyłowe oraz stacje elektroenergetyczne dla napięć 110 kV i wyższych. Na terenie objętym planem występują linie 15 kW, dla których w planie wyznaczono strefy o szerokości 7,5 m (2 x 3,5 m). Konieczność

wyznaczenia stref wynika ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa (dostęp do linii w razie konserwacji, awarii, ochrona przed porażeniem prądem, itp.). W wyznaczonych strefach zakazuje się wprowadzania zadrzewień. Poza granicami wyznaczonych stref nie będzie miało miejsca ponadnormatywne oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ze strony planowanego zagospodarowania terenu nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. ALTERNATYWNE ROZWIĄZANIA

Podstawowym celem opracowania jest ustalenie standardów zagospodarowania terenów bezpośrednio przyległych do rzeki Warty, ze szczególnym uwzględnieniem warunków niezbędnych dla ich ochrony. Niniejsza prognoza nie przewiduje dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska przyrodniczego przewidywanych planem sposobów zagospodarowania, ponieważ zastosowane rozwiązania planistyczne czynią zadość zasadom ochrony środowiska, są zgodne z przepisami prawa, a opis działań ograniczających występujące i potencjalne uciążliwości jest rozwinięciem zasad ochrony środowiska ustalonych planem.

13. ZMIANY AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU MPZP

Brak planu miejscowego pozwala na zagospodarowanie terenu w drodze decyzji administracyjnych: ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy. Jednak taka droga zagospodarowania terenu nie zawsze prowadzi do harmonijnego, kompleksowego zagospodarowania uwzględniającego zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także zasady realizacji infrastruktury technicznej i transportowej. Zainteresowanie inwestowaniem na tym terenie oznacza konieczność stworzenia podstaw do programowego i konsekwentnego gospodarowania przestrzenią prowadzącego do zabezpieczenia interesów różnych użytkowników z zachowaniem określonych przepisami prawa standardów przestrzennych, architektoniczno-budowlanych, infrastrukturalnych i środowiskowych. Brak planu mógłby doprowadzić do chaotycznego rozwoju tego terenu, a w konsekwencji do powstawania wielu konfliktów przestrzennych oraz zagrożeń środowiska. Teren objęty planem należy do cennych pod względem przyrodniczym, a podstawowym celem sporządzonego planu jest ochrona ponadprzeciętnych walorów środowiska doliny Warty.

14. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przepisy art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zobowiązują burmistrza miasta do analiz zmian w zagospodarowaniu

przestrzennym (skutków realizacji ustaleń planu) w celu oceny aktualności planów miejscowych i przedstawienia ich wyników radzie miejskiej, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez właściwą komisję urbanistyczno-architektoniczną - co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada podejmując uchwałę bierze pod uwagę w szczególności zgodność planu z art. 15 cyt. ustawy, obejmującym obowiązkowo m.in. zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

STRESZCZENIE

Realizacja postanowień planu, jak każda inna ingerencja w określone ekosystemy oznacza w mniejszym lub większym stopniu zmianę ich struktury i zachodzących w nich procesów. Każde działanie na określonym obszarze może być optymalizowane z punktu widzenia różnych celów społecznych. Optymalizacja ta powinna polegać na uwzględnieniu praw przyrodniczych rządzących ekosystemami i przestrzenią jako całością. Praktyka ochrony środowiska powinna polegać na harmonijnym włączaniu elementów antropogenicznych w przestrzeń, minimalizując szkodliwe oddziaływanie na otoczenie.

1. Obszar opracowania leży w północno-zachodniej części gminy Śrem, nad Wartą. Obejmuje części obrębów geodezyjnych: Orkowo, Niesłabin, Zbrudzewo, Góra.
2. Teren objęty planem w przeważającej części leży w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią. Obecny stan zagospodarowania, to zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa wraz z niezbędnymi elementami infrastruktury technicznej, część pozostała to mozaika lasów i innych zadrzewień, użytków zielonych, pól, starorzeczy i zbiorników wodnych.
3. Omawiany teren leży w obrębie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej – głównego zbiornika wód podziemnych (ONO 150). Jest to struktura wodonośna bez nadkładu izolacyjnego, podatna na degradację, wymagająca szczególnej ochrony.
4. Dolinę Warty w tym rejonie charakteryzuje bogata różnorodność biologiczna, co spowodowało objęcie tego terenu ochroną prawną. Obszary chronione ustanowione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody to: Rogaliński Park Krajobrazowy, 4 użytki ekologiczne, 7 drzew pomnikowych, Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Ptaków „Ostoja Rogalińska” i Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk „Rogalińska Dolina Warty”. Obszary chronione obejmują prawie cały teren objęty planem. W granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego obowiązują zasady zagospodarowania określone w Rozporządzeniu Nr 12/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 49, poz. 1222). Dla Parku opracowywany jest plan ochrony.
5. Południowa część terenu leży w granicach stref ochronnych ujęcia wody „Przywale”, gdzie obowiązują zasady zagospodarowania określone w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 listopada 2004 r.
6. Rada Miejska w Śremie 24 stycznia 2008 podjęła Uchwałę Nr 165/XX/08 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru doliny Warty Śrem – Orkowo. Za podstawowy cel uznano ustalenie standardów zagospodarowania terenów bezpośrednio przyległych

do rzeki Warty, ze szczególnym uwzględnieniem warunków niezbędnych dla ich ochrony.

7. Ustalenia planu są zgodne polityką przestrzenną gminy określoną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem”
8. Ustalenia planu są zgodne z zasadami rozwoju przestrzennego wynikającymi z położenia w granicach przyrodniczych obszarów chronionych, stref ochrony ujęcia wody, położenia na terenach bezpośredniego zagrożenia powodziowego. Plan zawiera również ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalając ochronę konserwatorską dla: obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, zarejestrowanych stanowisk archeologicznych.
9. Plan w swych ustaleniach zakłada ochronę najcenniejszej części doliny Warty pozostawiając ją w dotychczasowym użytkowaniu. Jest to teren zalewowy więc wyklucza się również lokalizację trwałych elementów zainwestowania. Dopuszcza się wykorzystanie turystyczne (ścieżki pieszo – rowerowe, rekreacyjne urządzenia plenerowe).
10. Nowe tereny pod zabudowę wyznacza się w sąsiedztwie zabudowy istniejącej. Są to tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, zagrodowej i mieszkaniowej usługowej, letniskowej, zieleni urządzonej oraz tereny infrastruktury technicznej.
11. Plan zawiera ustalenia wpływające na jakość krajobrazu określając między innymi charakter zabudowy, rodzaj materiałów budowlanych, wprowadzając akcenty przestrzenne, zakazuje stacji bazowych telefonii komórkowej, nowych naziemnych sieci infrastruktury technicznej (z wyjątkami R, ZO), ogranicza lokalizację urządzeń reklamowych. Elementy przyrodnicze chroni się pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu. W obrębie terenów zainwestowanych wprowadza się elementy zieleni urządzonej.
12. Plan zakłada zaopatrzenie w wodę z wodociągu Śrem, dopuszczając tymczasowe funkcjonowanie ujęcia w Orkowie. Do czasu realizacji systemów wodociągowych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z własnych ujęć na zasadzie zwykłego korzystania z wód.
13. Teren jest skanalizowany. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Śremie, poza Orkowem, które posiada własną oczyszczalnię. Docelowo planuje się również włączyć Orkovo do systemu kanalizacyjnego Śrem. Plan zakłada docelowe odprowadzanie ścieków komunalnych. Do czasu wybudowania sieci dopuszcza się budowę zbiorników bezodpływowych (nie dotyczy terenu położonego w granicach strefy ochronnej ujęć wody „Przywale”). Zakazuje się budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

14. Wody deszczowe w zależności od ich zanieczyszczenia i lokalnych warunków planuje się odprowadzać w różny sposób. W przypadku zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych pochodzących ze szczelnych powierzchni planuje się lokalizację urządzeń podczyszczających. Dla dróg wewnętrznych dopuszcza się odprowadzenia wód opadowych i roztopowych poprzez nawierzchnie przepuszczalne. Plan dopuszcza zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek.
15. Gospodarowanie odpadami musi być zgodnie z gminnym planem gospodarki odpadami dla gminy Śrem oraz przepisami odrębnymi.
16. Planowany sposób zagospodarowania terenu nie spowoduje zmian stanu czystości powietrza atmosferycznego. Plan dopuszcza stosowanie indywidualnych systemów grzewczych, w których będą spalane paliwa płynne, gazowe lub stałe charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisyjnymi, energię elektryczną lub alternatywne źródła energii. Intensywność zabudowy na tym terenie jest niewielka, w związku z czym emisja zanieczyszczeń również nie będzie znacząca, zwłaszcza że ma ona charakter sezonowy (sezon grzewczy).
17. Jeśli chodzi o różne sposoby zagospodarowania terenu to w planie przyjęto niekolizyjne rozmieszczenie względem siebie terenów o różnych funkcjach, precyzując dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.
18. Głównym źródłem uciążliwości dla mieszkańców wsi Zbrudzewo, z uwagi na znaczny ruch pojazdów, jest droga wojewódzka nr 434. W 2009 r. planuje się II etap budowy obwodnicy Śrem – Zbrudzewo. Po zakończeniu budowy obwodnicy odcinek drogi 434 Śrem – Zbrudzewo zostanie zaliczony do kategorii dróg gminnych i będzie służył lokalnym celom komunikacyjnym. Zostanie zatem rozwiązany problem uciążliwości hałasu oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych dla mieszkańców posesji zlokalizowanych przy ww. drodze.

Analizując ustalenia planu pod kątem ich wpływu na poszczególne elementy środowiska naturalnego można stwierdzić, że przyjęte w nim ustalenia mające na celu praktyczne potrzeby społeczne, wprowadzają rozwiązania, które minimalizują negatywny wpływ realizacji postanowień planu na środowisko przyrodnicze oraz na otoczenie. Wiodącą funkcją na omawianym terenie pozostaje funkcja ekologiczna. Z uwagi na ograniczenia wynikające z lokalnych cech środowiska przyrodniczego, a także z uwarunkowań prawnych istnieje duża szansa na zachowanie różnorodności biologicznej na omawianym obszarze. Plan w niewielkim stopniu zmienia istniejący sposób użytkowania ograniczając rozwój przestrzenny jednostek osadniczych do najbliższego otoczenia, dbając przy tym o poprawę stanu środowiska. Realizacja postanowień planu wiąże się z trwałymi zmianami w krajobrazie (tereny zabudowy); w okresie długoterminowym należy oczekiwać pozytywnych zmian dotyczących zwłaszcza poprawy stanu czystości wód.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Behnke M., Kistowski M., Tyszecki A. System ocen oddziaływania na środowisko w granicach obszarów europejskiej sieci ekologicznej natura 2000 w wybranych krajach Unii Europejskiej oraz w Polsce. Gdańsk 2004 r.
2. Charakterystyka Regionu Wodnego Warty i identyfikacja istotnych problemów gospodarki wodnej. RZGW Poznań 2007.
3. Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska. IUCN. Warszawa 1995.
4. Kształtowanie systemu przyrodniczego miasta. IGPIK Warszawa 1996..
5. Mapa hydrograficzna w skali 1 : 50000; OPGK w Poznaniu - oprac. 1990 r.
6. Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. A.S. Kleczkowski. AGH Kraków 1990.
7. Mapa sozologiczna w skali 1 : 50000, GUGiK 2004 r.
8. Mapa topograficzna w skali 1 : 50000 (ukł. 1942).
9. Mapy zasadnicze obszaru opracowania w skali 1 : 500 i 1 : 1000.
10. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego m. Orkowo - 2008.
11. Pawlaczyk P., Kepel A., Jaros R., Dzieciotowski R., Wylegała P., Szubert A., Sidło O. P. Propozycja optymalnej sieci obszarów Natura 2000 w Polsce – „Shadow List”. Warszawa 2004 r.
12. Pazdro Z. Hydrogeologia ogólna. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1983.
13. Poradnik. Gospodarka przestrzenna gmin. Kraków 1996.
14. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny (praca zbiorowa). Warszawa 2004.
15. Program ochrony środowiska dla gminy Śrem.
16. Program ochrony środowiska dla powiatu poznańskiego.
17. Prognozowanie skutków przyrodniczych planów zagospodarowania przestrzennego – poradnik metodyczny. IGPIK. Kraków 1998.
18. Pyłka-Gutowska E. Ekologia z ochroną środowiska. Warszawa 2004 r.
19. Raporty o stanie środowiska w Województwie Wielkopolskim do 2007. Biblioteka Monitoringu Środowiska – Poznań.
20. Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP: Warszawa 2004 r.
21. Sołowiej Daniela. Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań 1992.
22. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem. Architektura i Urbanistyka – Biuro Projektowe. Leszno 2007.
23. Szponar A. Fizjografia urbanistyczna. PWN, Warszawa 2003.
24. Wylegała P., Janyszek S., Kepel A., Dzieciotowski R. Ostoje przyrody o znaczeniu europejskim w Wielkopolsce. Poznań 2006 r.

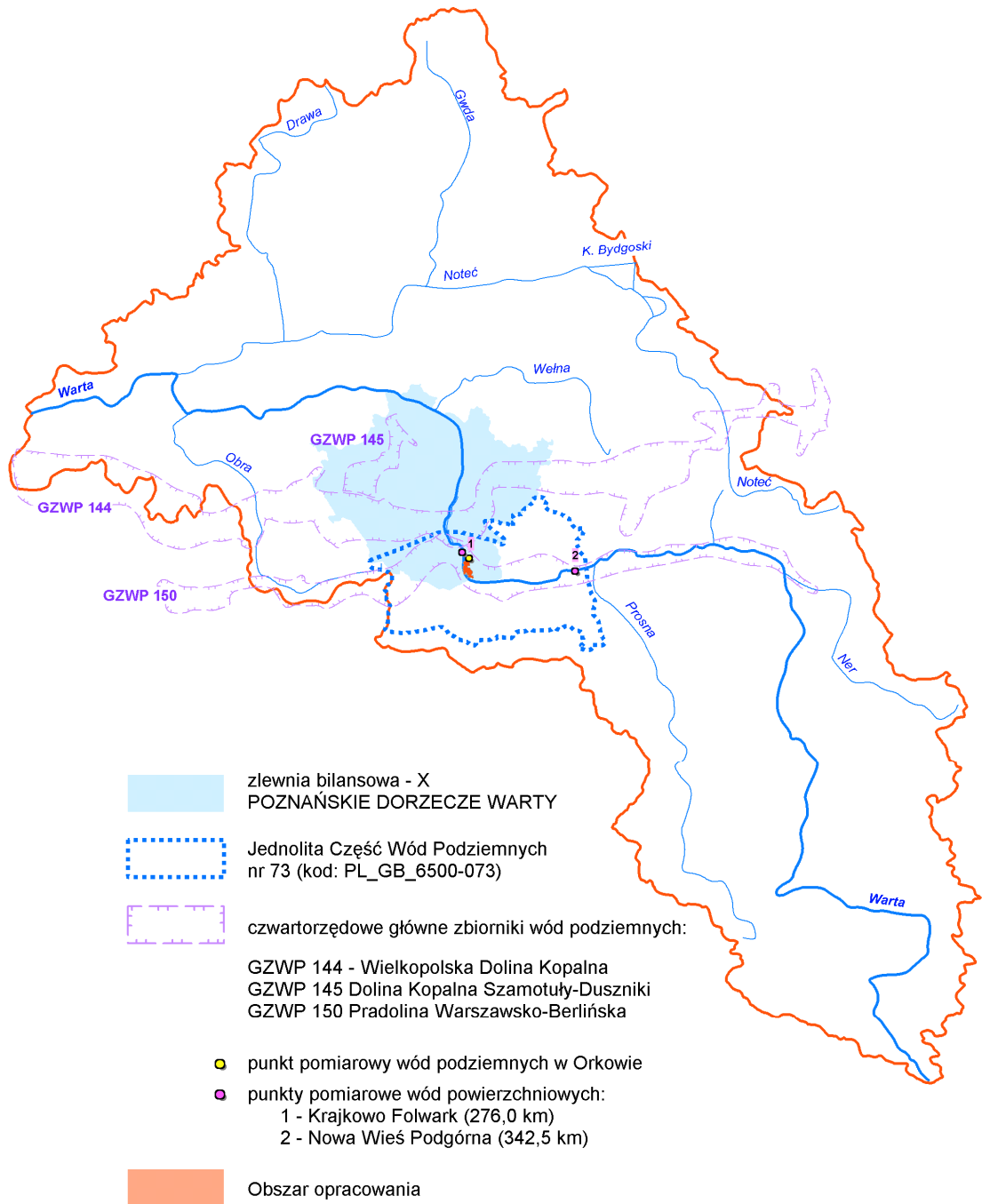
PODSTAWOWE PRZEPISY PRAWNE

1. Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 58 poz. 535 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 229, poz. 2313).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. (Dz.U. Nr 120, poz. 826).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 1 z 2003 r., poz. 12).
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, których wprowadzanie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (Dz.U. Nr 233, poz. 1988).
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 179, poz. 1275).
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz. 281).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1298).
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165 poz. 1359).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137, poz. 984).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. Nr 52, poz. 310).
13. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.).
14. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. (tj. Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).
17. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw. (Dz.U. Nr.100, poz.1085, z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).
19. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2004 nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).
20. Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 237, poz. 1657).
21. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227).

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. ZLEWNIA WARTY – POWIĄZANIA FUNKCJONALNE
2. POŁOŻENIE MA TLE PRZYRODNICZYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH
3. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ZLEWNIA WARTY - POWIĄZANIA FUNKCJONALNE

zał. 1

POŁOŻENIE NA TLE PRZYRODNICZYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Natura 2000

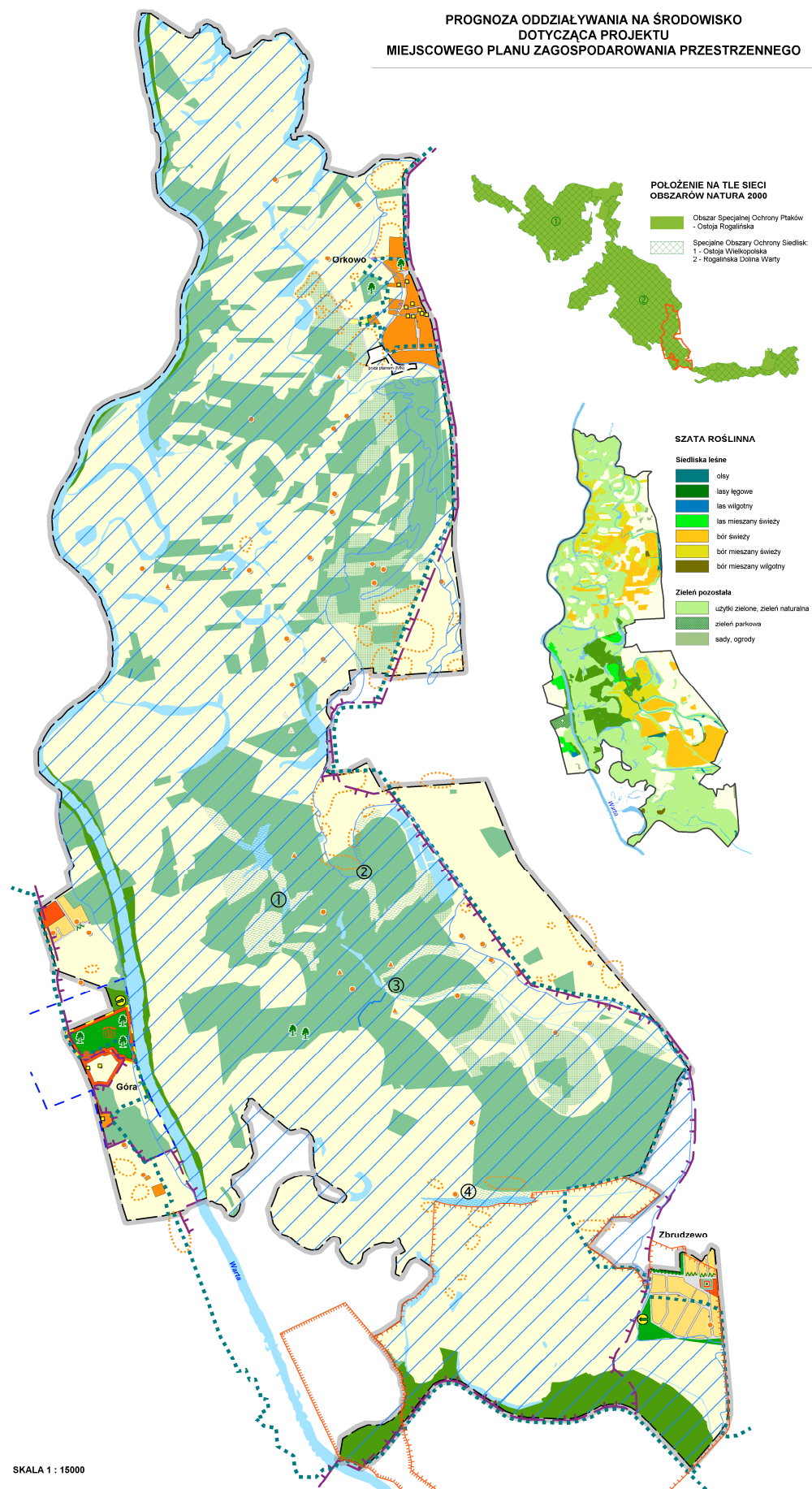
- - - - - Obszar specjalnej ochrony ptaków
Ostoja Rogalińska (PLB300017)
- — — — — Specjalne obszary ochrony siedlisk:
- ① Ostoja Wielkopolska (PLH300010)
- ② Rogalińska Dolina Warty (PLH300012)

- Wielkopolski Park Narodowy
- Parki krajobrazowe
- Obszary chronionego krajobrazu
- Użytki ekologiczne w granicach opracowania
- Obszar opracowania

zał. 2

DOLINA RZEKI WARTY ŚREM - ORKOWO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

POŁOŻENIE NA TLE SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków
- Ostoja Rogalińska

Specjalne Obszary Ochrony Siedlak:
1 - Ostępa Wielkopolska
2 - Rogalińska Dolina Warty

SZATA ROŚLINNA

Siedliska leśne

- ciay
- lasy łęgowe
- las wilgotny
- las mieszały świeży
- bór świeży
- bór mieszały świeży
- bór mieszały wilgotny

Zieleń pozostała

- użytki zielone, zieleń naturalna
- zieleń parkowa
- sady, ogrody

SKALA 1 : 15000

ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENU

MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
RM	tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
ML	tereny zabudowy letniskowej
U	tereny zabudowy usługowej
ZPM	tereny zieleni urządzonej oraz zabudowy usługowej
RU	teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich
ZP	tereny zieleni urządzonej
ZL	tereny lasów
RL	tereny dolesień
ZD	tereny zieleni naturalnej
R	tereny rolnicze
E	tereny elektroenergetyki
K	tereny kanalizacji
KD	tereny komunikacji
WS	tereny wód powierzchniowych śródlądowych
□	akcent przestrzenny
⊙	punkt widokowy
~~~~~	szpalery zadrzewień (lokalizacja orientacyjna)
—	zieleń izolacyjna (minimum 4 m)

OGRANICZENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

▭	obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią
▭	granica strefy pośredniej ujęcia wody PRZYWALE
▭	granica strefy bezpośredniej ujęcia wody PRZYWALE
—	granica Rogalińskiego Parku Krajobrazowego
—	granica obszarów Natura 2000
▭	użytki ekologiczne:
1	Żwiniec
2	Bobrzysko
3	Potop
4	Jeziorko
🌳	pomniki przyrody
—	granica obszaru wpisanego do rejestru zabytków
—	granica strefy konserwatorskiej
🏛️	obiekt wpisany do rejestru zabytków
🏠	obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków
⦿	stanowiska archeologiczne
📍	stanowiska archeologiczne archiwalne z dokładną lokalizacją
📍	stanowiska archeologiczne archiwalne bez dokładnej lokalizacji